

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ:

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΚΟΥΣΙΩΝ ΝΟΣΗΛΕΙΩΝ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΕΚΟΥΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΟΜΕΝΟΥΣ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τον «δικηγόρο του διαβόλου» αναλαμβάνει, για μια ακόμη φορά, να παίξει, κυριολεκτικά όμως, η Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία (ΕΨΕ), με την πρόσφατη επιστολή της (27/3/19) προς τον Υπουργό Υγείας, με την οποία προωθεί, υποστηρίζοντάς το θερμά, το αίτημα της «Ένωσης Ψυχιατρικών Κλινικών Ελλάδος», αφενός, να συνεχίσουν, και με το γράμμα του νόμου πλέον, να δέχονται ακούσιες νοσηλείες και, αφετέρου, να μπορούν να κάνουν μηχανικές καθηλώσεις και σε εκούσια νοσηλευόμενους ασθενείς.

Το πρώτο από τα αιτήματα αυτά των κλινικαρχών προέκυψε από την περσινή παρέμβαση της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών (που έγινε μετά από σχετική έκθεση της Επιτροπής Προστασίας Δικαιωμάτων των Ψυχικά Πασχόντων, ύστερα από επιτόπια έρευνά της σε «γνωστή» ιδιωτική κλινική με αφορμή δημοσίευμα του VICE, τον Μάρτιο του 2018) να βάλει φρένο στις ακούσιες νοσηλείες σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές - νοσηλείες που εδώ και πολλά χρόνια γίνονται παράνομα, καθώς δεν εκδόθηκαν ποτέ οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που θα επέτρεπαν την εφαρμογή των σχετικών άρθρων για την ακούσια νοσηλεία του νόμου 2071/92 και σε ιδιωτικές κλινικές.

Το δεύτερο αίτημα προέκυψε μετά από ένα έγγραφο του ΓΓ του Υπουργείου Υγείας (όχι ως πολιτική του Υπουργείου, αλλά ύστερα από «έξωθεν πίεση» και αυτό, από την CPT-«Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης και Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας») που αφορούσε το «Πλαίσιο καταγραφής και

παρακολούθησης της κατ' εξαίρεση χρήσης μέτρων περιορισμού κατά την ψυχιατρική νοσηλεία», το οποίο στάλθηκε σε όλες τις ψυχιατρικές μονάδες. Ένα έγγραφο τελείως προσχηματικό, που λειτουργεί, όπως όλα τα σχετικά πρωτόκολλα άλλωστε, ως άλλοθι για την ανεμπόδιστη χρήση των καθηλώσεων και των απομονώσεων.

Είναι χαρακτηριστικό, για τον επίπλαστο χαρακτήρα του εγγράφου του ΓΓ, ότι όλες οι, υποτίθεται, επιβαλλόμενες ρυθμίσεις και διαδικασίες περιέχονται ως κάτι το «συμπληρωματικό» σε ένα επισυναπτόμενο υπόμνημα (!). Όπου, όμως, υπάρχει και μια φράση (που ίσως και να τους «ξέφυγε»): «Απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση η χρήση μέτρων περιορισμού των ασθενών στις Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές». Βέβαια, δεν σταμάτησαν, ύστερα από το έγγραφο αυτό του ΓΓ, να υπάρχουν δεκάδες δεμένοι στις ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές. Αλλά προς αποφυγήν οποιουδήποτε «απρόβλεπτου συμβάντος», αναλαμβάνει η ΕΨΕ να διεκδικήσει την πλήρη ασυδοσία στην εφαρμογή των μηχανικών καθηλώσεων: να γίνονται, ανάλογα με την κρίση του έχοντος την γνώση/εξουσία ψυχιάτρου, και σε εκούσια νοσηλευόμενους. Εννοείται ότι αν κηρυχθούν νόμιμες οι μηχανικές καθηλώσεις στις ιδιωτικές κλινικές, αυτό θα αφορά, επίσης και τις δημόσιες ψυχιατρικές υπηρεσίες.

Κάνοντας χρήση των γνωστών, κατασκευασμένων, ψευδοεπιστημονικών εικόνων (όπως τις αποκαλεί η ίδια η ΕΨΕ... «εικόνων») της «επικινδυνότητας» (διέγερση, αυτοκτονικότητα), το επίσημο όργανο της ελληνικής ψυχιατρικής κοινότητας προχωράει ένα βήμα παραπέρα στην περαιτέρω μετάλλαξη της ψυχιατρικής σ' έναν άκρως κατασταλτικό μηχανισμό κοινωνικού ελέγχου. Όχι γιατί δεν είναι μια πάγια πρακτική της πλειονότητας των ψυχιάτρων να καθηλώνουν **και** εκούσια νοσηλευόμενους.

Αλλά μέχρι τώρα, έχοντας οι ίδιοι οι ψυχιάτροι «νομιμοποιήσει» (πάντα, βεβαίως, αυθαίρετα και παράνομα) την εφαρμογή των κατασταλτικών μέτρων στους «ακούσιους» («ακούσιοι είναι, και ό,τι **εμείς** κρίνουμε ότι χρειάζεται, τους το κάνουμε»), η χρήση τους στους «εκούσιους», αν και συχνή, είχε έναν άτυπο, ακόμα και για το σύστημα, χαρακτήρα. Οι περισσότερο «διστακτικοί» προς μίαν άκρως διασταλτική και ασύδοτη εφαρμογή των παγιωμένων και αυτονόητων για την κυρίαρχη ψυχιατρική ως «ιατρικών πρακτικών», έσπευδαν να μετατρέπουν την εκούσια σε ακούσια νοσηλεία προκειμένου να εφαρμόσουν τα εκάστοτε κρινόμενα ως «αναγκαία και αναπόφευκτα» κατασταλτικά μέτρα.

Τώρα η ΕΨΕ, με κυβέρνηση της «πρώτης φοράς αριστεράς» (και με υποψήφιο ευρωβουλευτή του κυβερνώντος κόμματος στις γραμμές της), ξεπερνά τα «εσκαμμένα», προς μια καταστολή χωρίς όριο.

Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει, με ατράνταχτα στοιχεία, ότι **μια ψυχιατρική «χωρίς καθόλου μηχανικές καθηλώσεις και με ανοιχτές πόρτες», είναι δυνατή.** Αρκεί να το θέλουμε και, φυσικά, να μάθουμε να το κάνουμε. Καθώς και ότι, σε αντιδιαστολή με αυτά που ισχυρίζεται η ΕΨΕ (περί δήθεν «αυστηρών πρωτοκόλλων» και αποκλεισμό της «καταχρηστικής εφαρμογής»), το μόνο «αυστηρό πρωτόκολλο» που είναι δυνατό να υπάρξει και να λειτουργήσει είναι **η πλήρης απαγόρευση των μηχανικών καθηλώσεων και γενικά των κατασταλτικών μέτρων** ως μιας **μη ιατρικής πράξης**, αλλά, επίσης, και ως δήθεν **μέτρου ασφαλείας**, όπως την βαφτίζει η εγκύκλιος του ΓΓ του Υπουργείου.

Είναι σαφές ότι αυτό που λειτουργεί εν προκειμένω, είναι το γνωστό, και, φυσικά, «με το αζημίωτο», κύκλωμα ψυχιάτρων (τόσο ιδιωτών, πανεπιστημιακών και άλλων, όσο και του δημοσίου), με τις ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές – εκεί όπου, εκτός από τις κατάλληλες ξενοδοχειακές συνθήκες για όσους έχουν να πληρώσουν, λειτουργεί η μεγάλη και εκτός παντός ελέγχου κοινωνική αποθήκη για το ξεφόρτωμα των κάθε είδους ανεπιθύμητων μελών. Με συνθήκες νοσηλείας τέτοιες που, για πολλούς/ές, ισοδυναμεί με το να διατηρούνται απλώς βιολογικά στη ζωή, για να πέφτουν τα νοσήλια και οι πληρωμές από τους συγγενείς.

Πόσο μάλλον να επιτραπούν οι ακούσιες νοσηλείες επίσημα και απευθείας στις ιδιωτικές κλινικές...

Το επιχείρημα, που υπογείως προβάλλεται, ότι έτσι θα αποσυμφορηθούν οι ψυχιατρικές κλινικές του δημοσίου, ουσιαστικά προάγει ως λύση, στην κρίση και κατάρρευση των δημόσιων υπηρεσιών, την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση της ψυχικής υγείας – αντί για την ενδυνάμωση των υπαρχόντων και την δημιουργία νέων υπηρεσιών, ανοιχτών, κοινοτικά βασισμένων και ενάντια στην όποια κατασταλτική λογική (στην πράξη, όχι στα λόγια).

Ούτε αποτελεί σοβαρό επιχείρημα αυτό που προβάλλεται από την ΕΨΕ (σε προηγούμενη επιστολή της στο υπουργό Υγείας, πριν δυο χρόνια), ότι «η διάκριση αυτή (η μη έκδοση των υπουργικών αποφάσεων ώστε να μπορούν νόμιμα, κι όχι παράνομα, όπως μέχρι τώρα, να παίρνουν ακούσιες εισαγωγές οι ιδιωτικές κλινικές) στερείται επιστημονικού, κοινωνικού ή άλλου επιχειρήματος, για κάθε μονάδα παροχής υπηρεσιών υγείας, δημόσια ή ιδιωτική, όταν αυτή λειτουργεί μέσα στο προβλεπόμενο νομοθετικό καθεστώς».

Είναι άλλο η άσκηση της ιδιωτικής ιατρικής (σ' ένα ιατρείο) και άλλο μια ιδιωτική κλινική, και μάλιστα ψυχιατρική – σ' ένα πεδίο όπου συγκλίνουν και συμπλέουν η ψυχιατρική με νομικοδικαστικές διαδικασίες και ταυτόχρονα με τις παραμέτρους της κοινωνικής

απόρριψης και του αποκλεισμού. Όχι γιατί στο δημόσιο ψυχιατρικό σύστημα τα πράγματα είναι, υποτίθεται, «απολύτως ασφαλή», αλλά γιατί στο ιδιωτικό είναι **άκρως ανεξέλεγκτα** – και δεν πρόκειται ποτέ να υπάρξει ελεγκτικός μηχανισμός που να εγγυηθεί στο παραμικρό τα δικαιώματα του ψυχικά πάσχοντος.

Άλλωστε, σε κάθε περίπτωση, πόσο «επιστημονικά» και «δεοντολογικά» τεκμηριωμένη μπορεί να είναι μια απόφαση για ακούσια νοσηλεία (με όλα τα συμπαρομαρτούντα κατασταλτικά μέτρα) όταν, σ' αυτή την απόφαση, διαμεσολαβεί το οικονομικό όφελος (δηλαδή, το κέρδος) αυτού που αποφασίζει για τον εγκλεισμό και αυτού που τον «φιλοξενεί»;

Σε λίγες μέρες η ΕΨΕ έχει πάλι το συνέδριό της, το 27ο, σε πεντάστερο ξενοδοχείο στο Ηράκλειο της Κρήτης, με την «ευγενή χορηγία» των φαρμακευτικών εταιρειών- μια ακόμα εμπορική έκθεση ψυχοφαρμάκων, με το σύνηθες επιστημονικό περιτύλιγμα ποικίλων παρουσιάσεων, ενίοτε απευθείας χρηματοδοτημένων από φαρμακευτικές εταιρείες.

Θα υπάρξει άραγε μια κάποια επίκαιρη εισήγηση για την επισημοποίηση της μηχανικής καθήλωσης **και** των εκούσια νοσηλευόμενων (πάντα με τα «αυστηρά» κριτήρια που ξέρουμε πώς τα εννοεί και πώς τα χρησιμοποιεί η πλειονότητα της ψυχιατρικής κοινότητας); Ή, μια άλλη, για το ψυχο-παρεμπόριο των ιδιωτικών κλινικών; Κι' ακόμα, για τις απευθείας σχέσεις ψυχιάτρων, μελών της ΕΨΕ, με φαρμακευτικές εταιρείες; Ή, ακόμα, για την απασχόληση, για «απόκτηση εμπειρίας», γνωστής νεαρής ναζίστριας ψυχολόγου σε γνωστή ιδιωτική ψυχιατρική κλινική;

Ως «Πρωτοβουλία για ένα Πολύμορφο Κίνημα στην Ψυχική Υγεία», καλούμε τον Υπουργό Υγείας να απορρίψει χωρίς συζήτηση το αίτημα της ΕΨΕ υπέρ των ακούσιων νοσηλειών στις ιδιωτικές κλινικές και της επισημοποίησης της εφαρμογής των «περιοριστικών μέτρων» σε εκούσια νοσηλευόμενους και να πάρει μέτρα στην κατεύθυνση της πλήρους κατάργησης της μηχανικής καθήλωσης, τόσο για τις δημόσιες ψυχιατρικές κλινικές όσο και για τις ιδιωτικές.

Καλούμε όλες και όλους σε επαγρύπνηση και ετοιμότητα για κινητοποίηση ενάντια σε αυτά που προτείνει η ΕΨΕ και στα άλλα του Υπουργείου Υγείας, που είναι έτοιμα για δημοσιοποίηση και εφαρμογή, όπως η υποχρεωτική θεραπεία στην κοινότητα.

16/4/2019